

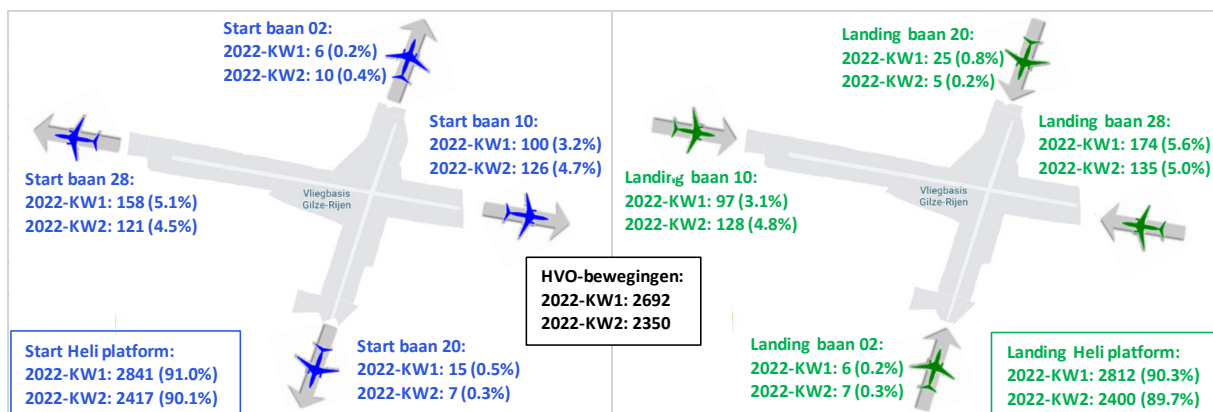
Kwartaalrapportage meldingen geluidhinder vliegbasis Gilze-Rijen tweede kwartaal 2022

1. Inleiding

Dit document vormt de kwartaalrapportage over de geluidhinder rond de vliegbasis Gilze-Rijen in het tweede kwartaal 2022. De rapportage biedt een overzicht van alle ingediende meldingen. Trends zijn weergegeven door de gegevens van het voorgaande kwartaal op te nemen. Doel van de rapportage is de Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM) meer inzicht te geven in de ontwikkeling en trends m.b.t. meldingen over de geluidhinder van vliegverkeer.

2. Baangebruik: aantal starts en landingen

Onderstaande figuur geeft inzicht in het aantal en percentage vliegtuigbewegingen, per vluchtsoort (start of landing) en per gebruikte start- of landingsbaan (02-20, 10-28 of een heli platform). Ter vergelijking zijn de aantallen opgenomen voor het vorige kwartaal. De percentages geven respectievelijk het deel aan van het totaal aantal starts (linker deel) en landingen (rechter deel). Daarnaast is nog het aantal zogeheten HVO-bewegingen¹ vermeld.

Figuur 1: Aantallen vliegtuigbewegingen per vluchtsoort en baanrichting

3. Melders en meldingen: gegroepeerd naar aantal meldingen per melder

Onderstaande tabel geeft inzicht in het totaal aantal meldingen, zowel voor het tweede kwartaal 2022 als voor het vorige kwartaal. De meldingen zijn hierbij gegroepeerd zodat inzicht ontstaat over het aantal meldingen dat per melder is ingediend.

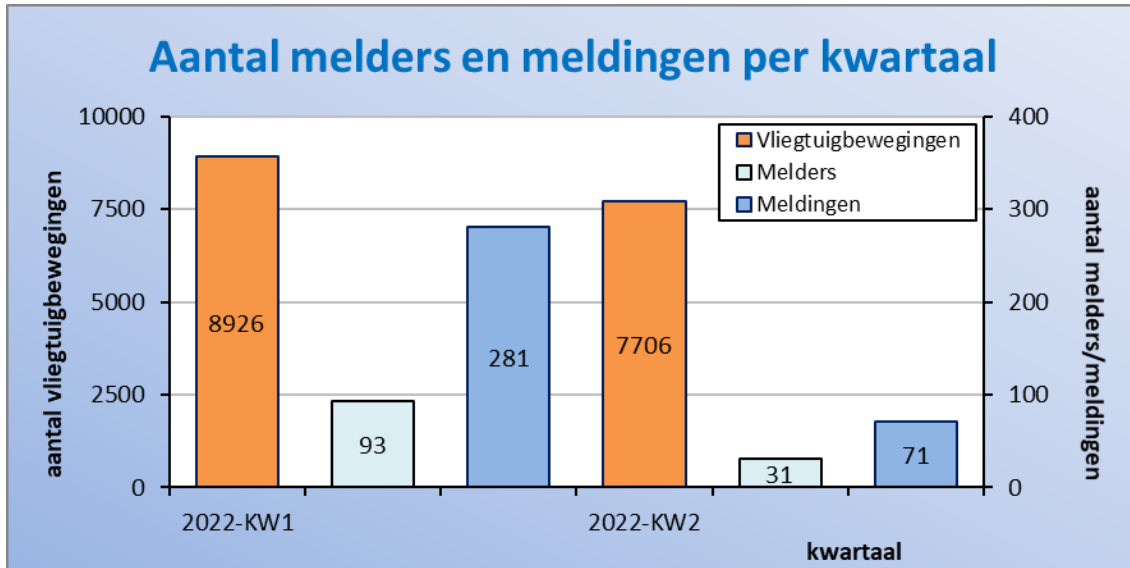
Tabel 1 Melders en meldingen

Aantal meldingen	2022-KW1		2022-KW2	
	melders	meldingen	melders	meldingen
150+	0	0	0	0
76-150	0	0	0	0
26-75	3	101	0	0
11-25	3	45	1	15
1-10	87	135	30	56
Totaal	93	281	31	71

¹ HVO-bewegingen zijn vliegtuigbewegingen op/boven het terrein van de vliegbasis.

4. Melders en meldingen

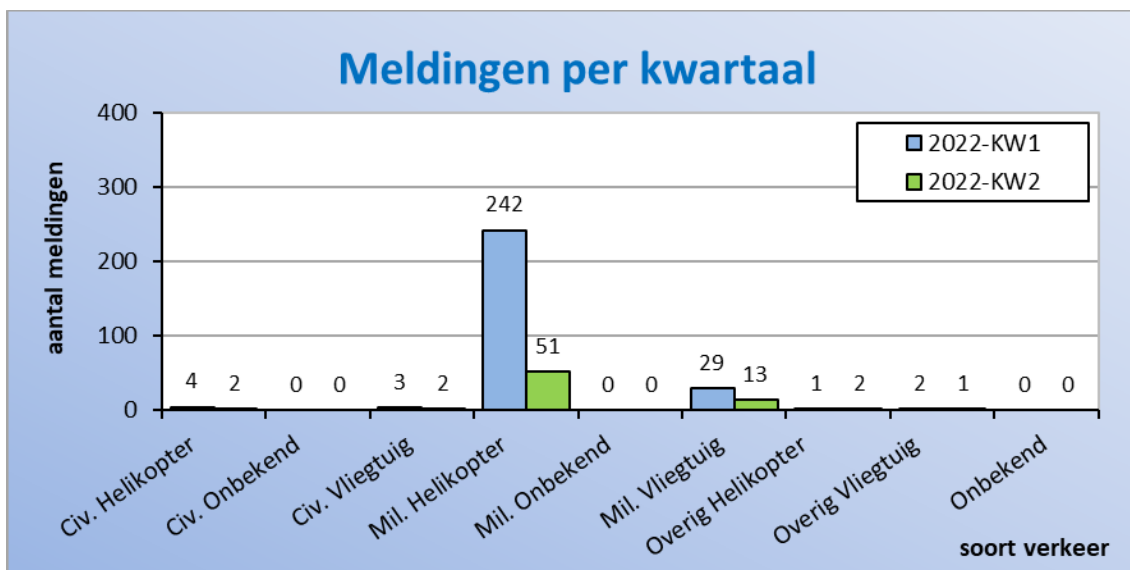
De aantallen voor het aantal melders en meldingen zijn, samen met het aantal vliegtuigbewegingen, grafisch weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Verdeling melders en meldingen

5. Meldingen: per vluchttype

In Figuur 3 zijn de meldingen weergegeven die aan vliegtuigbewegingen zijn gekoppeld. Als referentie zijn ook de gegevens van het vorige kwartaal opgenomen. Wanneer het niet mogelijk is om een melding te relateren aan een specifieke vliegtuigbeweging, wordt deze meegeteld als “onbekend”. Helikopters en vliegtuigen die niet tot civiel of militair verkeer horen, zijn als “Overig” opgenomen; hieronder valt bijvoorbeeld recreatief verkeer, of verkeer waarvan niet duidelijk is of het civiel of militair is.

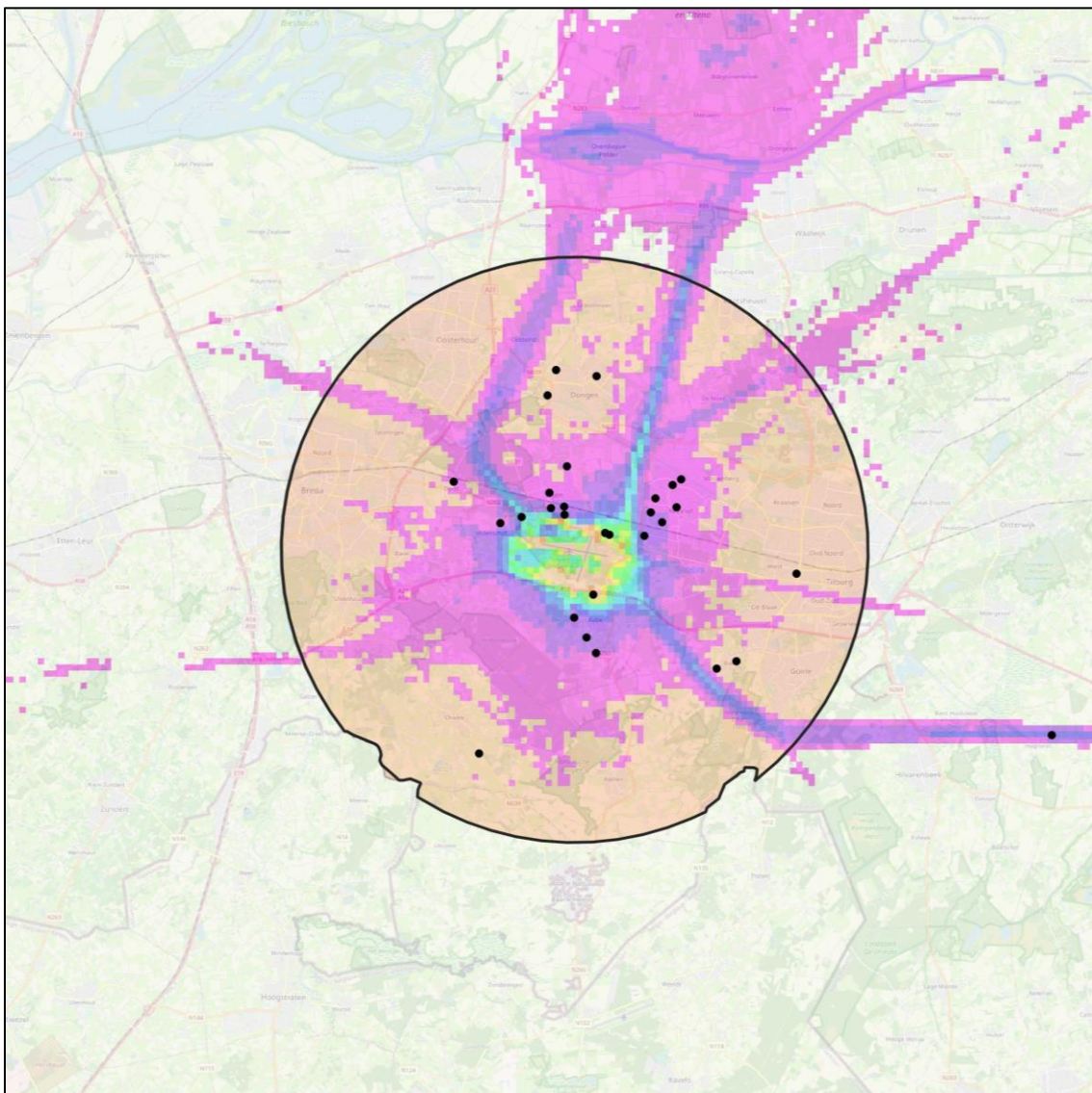
Figuur 3: Verdeling van meldingen naar vluchttype

6. Vliegtuigbewegingen en melderlocaties

Onderzocht is waar de vliegtuigbewegingen zich in het tweede kwartaal 2022 bevonden². De dichtheid van het verkeer is bepaald op basis van de werkelijke vliegtuigpassages; vliegtuigen worden in de telling meerdere keren meegeteld wanneer ze vaker passeren, zoals bijvoorbeeld bij circuitvluchten het geval is.

In Figuur 4 is het resultaat te zien voor het militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis Gilze-Rijen, in het tweede kwartaal 2022. De figuur laat ook de Control Zone (CTR) van Gilze-Rijen zien.

Onderstaande kaart geeft ook aan hoe de meldingen geografische verdeeld zijn over de regio. Elke zwarte stip in de kaart geeft de positie weer (per 6-positie postcode) van waaraf meldingen zijn gedaan in het tweede kwartaal 2022.

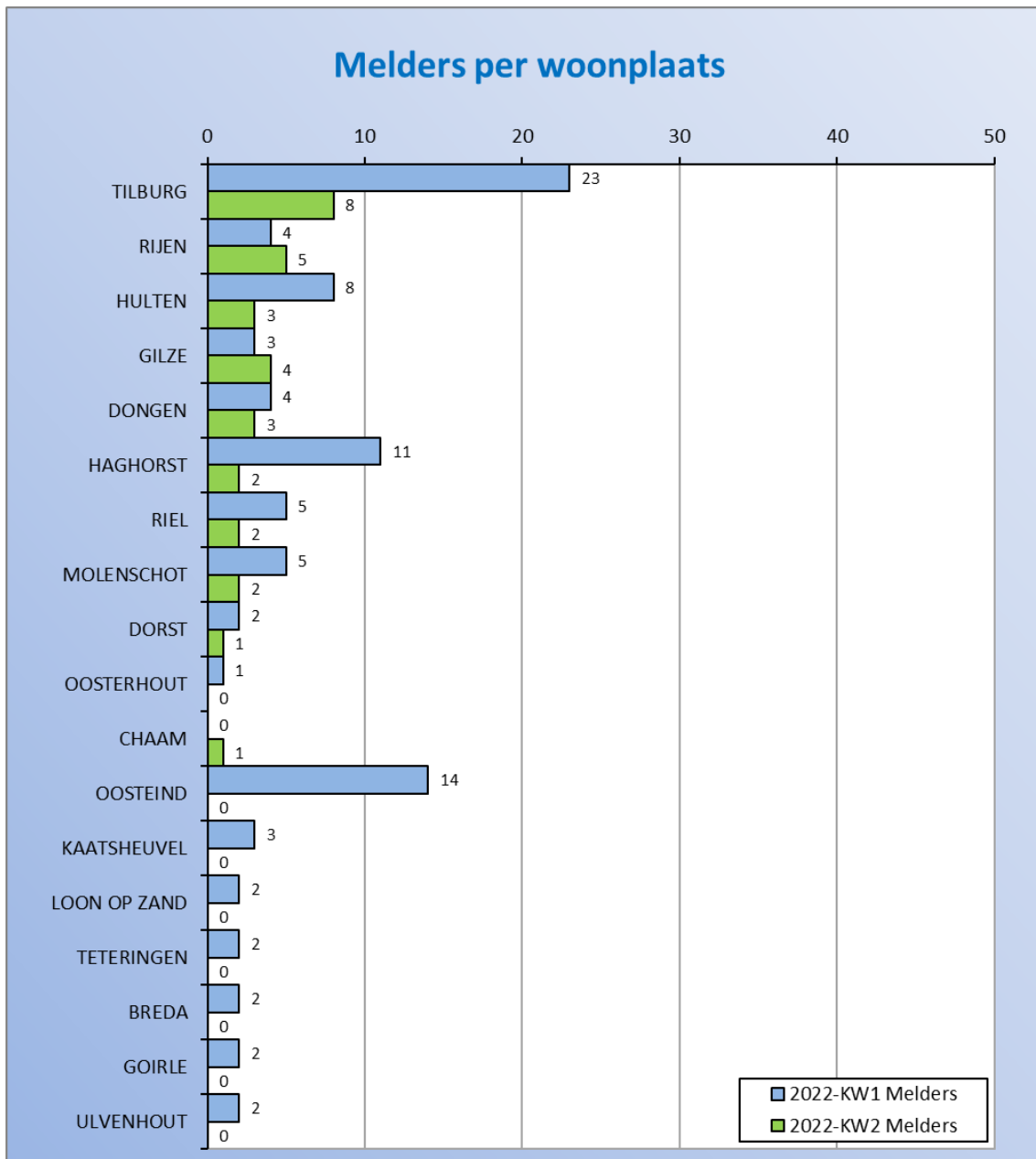

Figuur 4: Dichtheid van militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis, gecombineerd met de locaties van melders

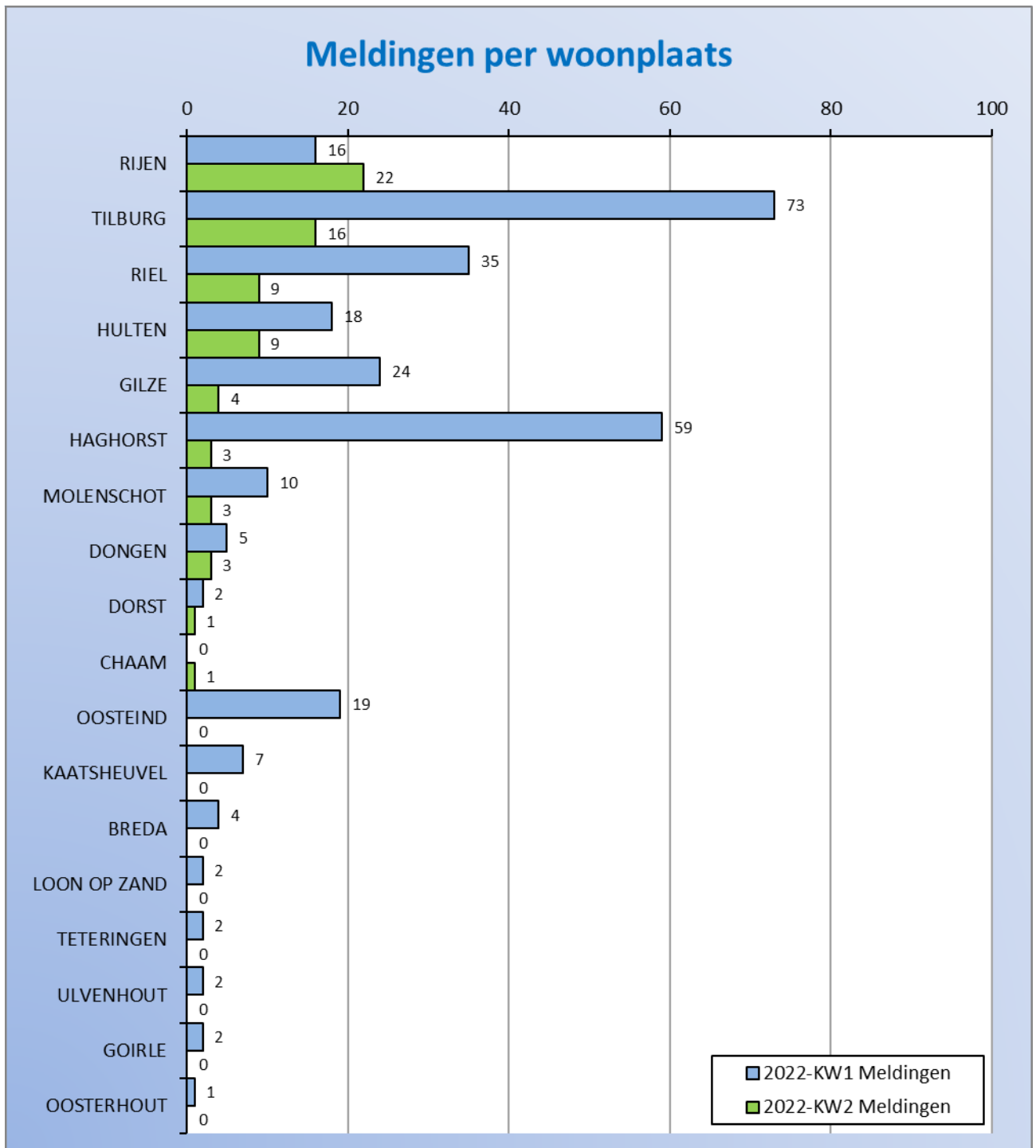
² Bron: FANOMOS vliegbaanmonitoringsysteem NLR

7. Melders en meldingen per woonplaats

De volgende figuren geven het aantal melders en meldingen weer per woonplaats, zowel grafisch als in aantallen. Ter vergelijking zijn de gegevens van het vorige kwartaal toegevoegd. Vanuit woonplaatsen die niet zijn opgenomen werden in geen van beide kwartalen meldingen ontvangen.

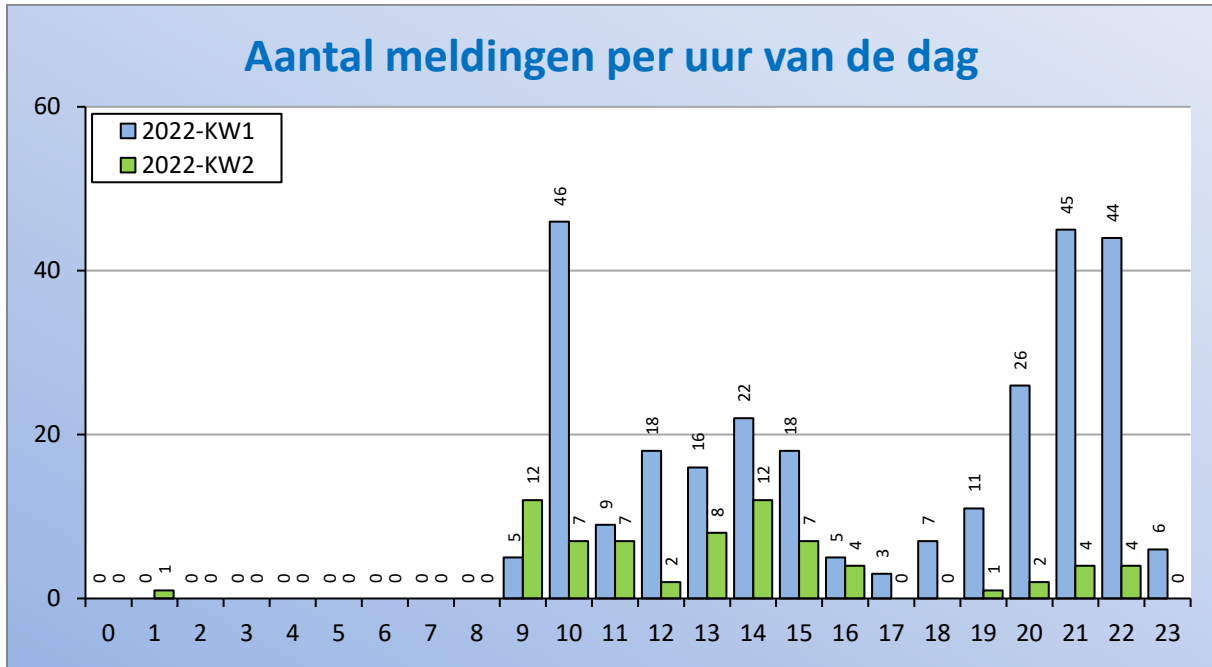
Figuur 5: Melders per woonplaats

Figuur 6: Meldingen per woonplaats

8. Meldingen: verdeling over het etmaal

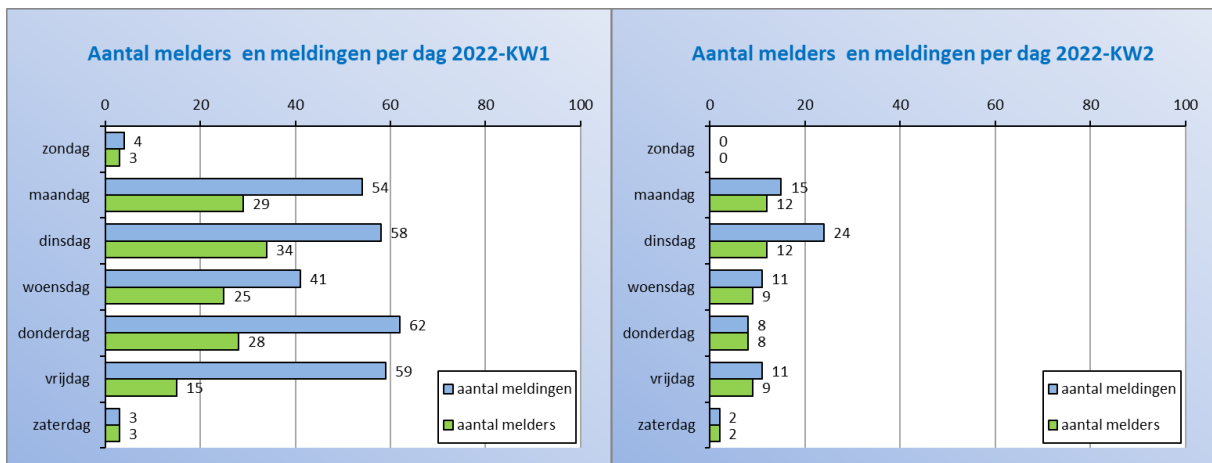
Onderstaande figuur geeft de verdeling weer van de meldingen naar het uur van de dag. De basis voor de figuur zijn de tijdstippen waarop de melding betrekking had (niet het tijdstip van indienen).

Figuur 7: Verdeling van meldingen over het etmaal

9. Melders en meldingen: verdeling over de dagen van de week

De verdeling van de melders en meldingen opgedeeld naar dag van de week is weergegeven in Figuur 8³. De basis voor de figuur zijn de tijden waarop de melding betrekking had (niet het tijdstip van indienen).

Figuur 8: Verdeling van meldingen over de dagen van de week

³ Omdat melders op meerdere dagen meldingen ingediend kunnen hebben, is het totaal van de aantallen melders in deze figuur niet gelijk aan het totaal aantal melders in Tabel 1.

10. Bijzonderheden in het achterliggende kwartaal

Over de volgende onderwerpen, gerelateerd aan daadwerkelijk vliegverkeer in de omgeving van de vliegbasis, is gecommuniceerd:

Vliegbewegingen Historische Vlucht (kwartaal 2, 2022)

De Historische Vlucht bestaat uit een collectie vliegtuigen die in gebruik zijn geweest bij de Koninklijke Luchtmacht. De volgende activiteiten staan voor deze week op de planning. Operationele omstandigheden maar ook het weer kunnen er voor zorgen dat vliegbewegingen anders verlopen dan vooraf aangekondigd.

Woensdag 4 mei:

- Fly-by door Spitfire over Vinkel;
- Bezoek en fly-by Lancaster BBMF over het Lancaster monument op vliegbasis Gilze-Rijen.

Vanwege de Nationale Dodenherdenking op 4 mei maakt een Britse Lancaster van de Royal Air Force Battle of Britain Memorial Flight vluchten boven Nederland en België. Onderdeel van deze vlucht is onder andere een fly-by over het Lancaster monument en het maken van een tussenstop op vliegbasis Gilze-Rijen.

De Lancaster is een zware bommenwerper met 4 motoren gebouwd door de Britse vliegtuigbouwer Avro voor de Royal Airforce en werd in 1942 voor het eerst ingezet tijdens de Tweede Wereldoorlog. De bemanning bestond meestal uit 7 personen (één squadron had er 8). Meer informatie over de vlucht van de Britse Lancaster leest u hier:

<https://www.defensie.nl/downloads/besluiten/2022/03/03/herdenkingsvluchten-nationale-dodenherdenking>

Donderdag 5 mei:

- Fly-by Bevrijdingsfeest Wageningen door Spitfire(s), Harvard(s), Beaver, S-11, Piper Cub;
- Fly-by door twee Harvards bij “Het Gooi bevrijd 1945-2022” in Baarn/Soestdijk.

De KLuHV maakt actuele informatie met betrekking tot vliegbewegingen bekend via het twitteraccount: @KLu_HV. U hoeft niet te beschikken over een persoonlijk twitteraccount om deze informatie in te zien. Met het gebruik van bovenstaande link, komt u bij de recente twitterberichten van de Stichting. Daarnaast heeft de KLuHV een facebookpagina waarop zij informatie, verhalen en beelden delen: <https://www.facebook.com/KLuHistorischeVlucht/>

Luchtmacht vliegt voor de vrijheid (kwartaal 2, 2022)

De Koninklijke Luchtmacht zet zich met haar mensen en middelen dagelijks in voor vrijheid en veiligheid in binnen- en buitenland. Aankomende donderdag op 5 mei vliegt de luchtmacht door heel Nederland met de ambassadeurs van de vrijheid 2022. Dit jaar zijn de ambassadeurs: zangduo Suzan & Freek, singer-songwriter Duncan Laurence, rappers Donnie en Fresku. De artiesten vliegen met twee Cougar transporthelikopters en één NH90 maritieme gevechtshelikopter naar de bevrijdingsfestivals door heel Nederland.

Leven in een vrij en veilig land is niet overal vanzelfsprekend, zeker in deze tijd. Stilstaan bij de bevrijding van Nederland en het jaarlijks vieren van onze vrijheid is iets waaraan de Koninklijke Luchtmacht graag een bijdrage levert.

Vliegen voor de vrijheid

Met de inzet van helikopters van het Defensie Helikopter Commando is het mogelijk om de Ambassadeurs van de Vrijheid zo veel mogelijk optredens door het hele land te laten verzorgen. Dit jaar vliegen de helikopters met de ambassadeurs naar 14 festivals in 12 provincies. De festivals zijn in Amsterdam, Den Bosch, Den Haag, Assen, Almere, Leeuwarden, Wageningen, Groningen, Haarlem, Roermond, Zwolle, Utrecht, Vlissingen en Rotterdam.

Vliegbewegingen helikopters 5 mei

De drie helikopters vertrekken tussen 10.00 en 11.30 uur vanaf vliegbasis Gilze-Rijen naar de diverse bevrijdingsfestivals. De twee Cougar transporthelikopters keren in de avond terug naar vliegbasis Gilze-Rijen. De NH90 arriveert 's avonds op haar thuisbasis, Maritiem Vliegveld de Kooy in Den Helder.

Vervroegde openstelling vliegbasis Gilze-Rijen op 19 en 20 mei (kwartaal 2, 2022)

Op donderdag 19 en vrijdag 20 mei is vliegbasis Gilze-Rijen vanaf 06:45 uur opengesteld voor een militaire vlucht met één Chinook, Cougar en Apache helikopter die deelnemen aan een Hostage Release Operation (HRO). Tijdens deze HRO oefening trainen de drie helikopters 's ochtends samen met speciale eenheden van de Koninklijke Landmacht op verschillende oefenlocaties in het land. Bij deze training ligt de focus op het bevrijden van gevangengenomen Nederlandse staatsburgers in vijandelijk gebied. Het verrassingseffect is hierbij van groot belang.

U hoort en ziet ons voor deze specifieke oefening eerder vertrekken vanaf de vliegbasis dan u van ons gewend bent. Voor het overige militaire vliegverkeer vanaf vliegbasis Gilze-Rijen geldt de reguliere openstelling

Rapport geluidmetingen woonwijk Grote Spie (kwartaal 2, 2022)

In 2017 hebben in woonwijk de Grote Spie geluidmetingen plaatsgevonden tijdens grondoefeningen van de Chinook transporthelikopter van het Defensie Helikopter Commando. De Chinook helikopters hebben hun thuisbasis op vliegbasis Gilze-Rijen. Aan deze metingen is op verzoek van de COVM Gilze en Rijen, voor omwonenden van woonwijk de Grote Spie, gehoor gegeven. De resultaten van dit onderzoek heeft u van ons tegoeed. U kunt het rapport inzien via:

<https://www.defensie.nl/onderwerpen/luchthavenbesluiten/luchthavenbesluit-gilze-rijen/downloads>

Resultaten: onderzoeksvragen en antwoorden

De metingen geven een antwoord op vier onderzoeksvragen. Kort samengevat:

Onderzoeksvraag 1: Wat is het effect van de hangaar op het geluidniveau in de woonwijk Grote Spie?

Antwoord: De hangaar speelt een belangrijke rol in de afscherming van geluid bij het opstarten van de Chinooks.

Onderzoeksvraag 2: Is er een relatie tussen de oefeningen op de Slope Noord en het geluidniveau in de wijk?

Antwoord: Ja, die relatie is er. Het geluid van de oefeningen is duidelijk waarneembaar, zowel bij een windrichting afkomstig van de vliegbasis, Zuid-West, als bij een windrichting Noord-West.

Onderzoeksvraag 3: Is er een samenhang (correlatie) tussen de operatie van de Chinook op en nabij het platform en het geluidsniveau in de wijk?

Antwoord: Ja, maar in aanzienlijk mindere mate dan bij de Slope-oefeningen.

Onderzoeksvraag 4: Welke geluidsniveaus worden door grondoperaties op de basis in de woonwijk gemeten?

Antwoord: Afhankelijk van windrichting en soort oefening varieerden de geluidsniveaus tijdens de metingen van 54.4 dB(A) tot 63.8 dB(A).

Verder blijkt uit de resultaten van de geluidsmetingen dat het geluid van de Chinook afhankelijk is van verschillende factoren zoals het weer, de vlieghoogte, het klimmen en de afstand.

Verplaatsen Slope Noord (kwartaal 2, 2022)

In diverse gesprekken en overleggen in de afgelopen jaren kwam overlast van oefeningen bij Slope Noord vaak naar voren. De Staatssecretaris van Defensie en Commandant Defensie Helikopter Commando hebben toegezegd de Slope te verplaatsen. De vliegbasis treft inmiddels voorbereidingen voor het maken van een nieuwe Slope midden op de vliegbasis (Slope Central). De werkzaamheden voor deze nieuwe Slope starten eind mei / begin juni. We verwachten dat de werkzaamheden begin september zijn afgerond. Daarmee worden de oefeningen die specifiek overlast geven, verplaatst naar Slope Central. De oude Slope (Slope Noord) blijft liggen, maar wordt in principe niet meer gebruikt voor Chinook operaties en nog maar beperkt door de andere helikopter typen.

Extra openstelling vliegbasis Gilze-Rijen op zaterdag 4 juni (kwartaal 2, 2022)

Op zaterdag 4 juni is vliegbasis Gilze-Rijen extra opengesteld voor een militaire vlucht met de Cougar transporthelikopter. De helikopter en bemanning staan zaterdag op de Hoogvliegersdag in Beek voor Stichting Hoogvliegers. Tussen 08:00 en 09:00 uur vertrekt de Cougar richting Maastricht Aachen Airport en keert 's middags tussen 16:30 en 17:30 weer terug op vliegbasis Gilze-Rijen.

Stichting Hoogvliegers

De Stichting Hoogvliegers geven zieke of gehandicapte kinderen (6 tot en met 17 jaar) een dag zonder zorgen, zonder ziekte of handicap, een dag waar ze boven zichzelf uitstijgen en meer dan bijzonder zijn, een dag die ze nooit meer vergeten.

Rapport 'Rattle in woonhuizen nabij vliegbasis Gilze-Rijen' (kwartaal 2, 2022)

Gisteravond, 8 juni, is in de COVM vliegbasis Gilze-Rijen door het NLR het rapport 'Rattle in woonhuizen nabij vliegbasis Gilze-Rijen' gepresenteerd en uitgedeeld. Wij spraken met de COVM leden af het rapport te bestuderen, vragen te verzamelen en in de aankomende overlegtafel de inhoud verder te bespreken. Ook voor u via deze omwonendenmailing in bijlage het rapport en het defensiebericht. Heeft u aanvullende vragen of opmerkingen, dan kunt u die met ons delen via mailadres van de sectie communicatie DHC: P77258@mindef.nl.

Meetvluchten Chinook-transporthelicopters bevestigen eerder onderzoek trillingsgeluid

Nieuwsbericht | 09-06-2022 | 08:35

Door overvliegende Chinook-transporthelicopters kan in woningen rattle noise ontstaan, met name als buiten die woningen 75 decibel (A) of meer aan geluid te horen is. Dit blijkt nu ook uit aanvullend praktijkonderzoek van Defensie eind 2021 en begin 2022 boven 6 woningen in de directe omgeving van Vliegbasis Gilze-Rijen. Gisteravond werden de resultaten gepresenteerd aan betrokken partijen. Rattle noise is een hinderlijk en rammelend geluid in een woning dat ontstaat door trillingen of door geluid met lage tonen. Met het meetonderzoek bij de woningen werden de resultaten van eerder onderzoek naar rattle noise getoetst.

Aanpassen woningen

Uit deze eerdere onderzoeken van TNO en NLR bleek ook al dat rattle noise optreedt bij woningen die te maken hebben met Chinook-passages met een geluidsbelasting van 75 dB(A) of meer. Dat kan regelmatig gebeuren bij woningen in een bepaald gebied rond de vliegbasis, de zogenoemde 40 Ke-contour. Woningen in dit gebied komen daarom al langer in aanmerking voor bouwkundige maatregelen om de hinder te verminderen.

Vraag om uitbreiding gebied

Omwonenden en anderen plaatsten echter vraagtekens bij de eis van een geluidsbelasting van 75 dB(A) of meer. Een van de onderzoeksvragen was of er aanleiding zou zijn het gebied waar de maatregelen worden genomen te herzien en te vergroten.

Terechte grens van 75 dB(A)

De conclusie van de studie is dat de meetresultaten geen aanleiding geven om de rattlegrens van 75 dB(A) te verlagen. Uit de waarnemingen blijkt dat vanaf 75 dB(A) soms lichte rattle optreedt. Duidelijke rattle is in een beperkt aantal gevallen waargenomen vanaf een niveau van 89 dB(A). Het praktijkonderzoek geeft daarmee ook geen reden voor uitbreiding van het gebied waarin eventuele bouwkundige aanpassingen aan huizen worden gedaan. Dit blijft de zogeheten 40 Ke-zone, zoals al was vastgelegd in een milieueffectrapport.

Het onderzoek

Gekozen is voor het meten van overvliegende helikopters en niet voor speakergeluid. Bij iedere test is meerdere keren over een woning gevlogen. Hierbij werden 3 soorten overvluchten op diverse

hoogtes uitgevoerd: vlucht rechtdoor (185 kilometer per uur), klimvlucht en vlucht met bocht (beiden 148 kilometer per uur).

Waarnemers van de gemeente Gilze en Rijen en het NLR noteerden de mate van rattle en van voelbare trillingen. Dit gebeurde onder meer met een vaste opstelling van een bijzettafel met daarop glazen. Op 4 meetdagen werden 364 waarnemingen genoteerd.

Beperken trillingsgeluid en geluidshinder

De bouwkundige maatregelen voor woningen binnen de 40 Ke-contour zijn erop gericht het trillingsgeluid van rattle noise te verminderen. Bewoners van de huizen die het betreft hebben hierover in het najaar een brief ontvangen. Het Bureau Sanering Verkeerslawaai van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voert de maatregelen per woning uit namens het ministerie van Defensie.

Defensie doet er daarnaast alles aan om eventuele geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken. Zo wordt in de komende maanden een oefenhelling voor Chinook-transporthelikopters naar het midden van Vliegbasis Gilze-Rijen verplaatst zodat omwonenden minder geluid horen.

Link naar het defensiebericht en rapport:

<https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2022/06/09/meetvluchten-chinook-transporthelikopters-bevestigen-eerder-onderzoek-trillingsgeluid>

11. Afkortingen en definities

COVM - Commissie Overleg & Voorlichting Milieu

De Commissie Overleg & Voorlichting Milieu is een adviescommissie van de minister van Defensie. De commissie is ingesteld op grond van de Wet luchtvaart en heeft twee belangrijke taken: overleg en voorlichting over milieu (doorgaans geluid) rondom de militaire luchthavens.

CTR - Control Zone

De control zone is het plaatselijk luchtverkeersleidinggebied. Dit is het gebied dat zich horizontaal en verticaal vanaf een bepaald punt uitstrekt vanaf het aardoppervlak tot aan een vastgestelde grens. Het luchtverkeer binnen deze zone wordt afgehandeld door de plaatselijke luchtverkeersleiding.